

PROGRAM TÜRLERİ VE PROGRAM GELİŞTİRME

Eğitim programlarının temel sorunları üzerine ilk kitabı 1918 yılında Bobbit yazmıştır. “yarış alanı” ve “yarış” kelime anlamlarından yola çıkmıştır.

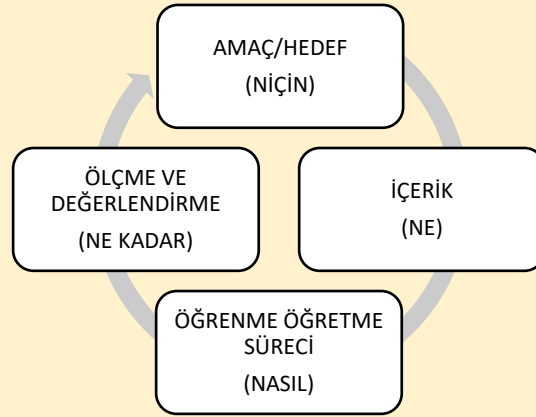
Eğitim programı tanımları;

1. Tyler’a göre; geçmişte ya da şu andaki uygulamalar ile bilimsel ve kuramsal çalışmalardan elde edilen amaçlar doğrultusunda biçimlenmiş öğrenci yaşantılarının bütünüdür.
2. English’ göre; okul ya da okul sistemi içinde en azından öğretmenlerin öğrencilere öğretmesi gereken içeriği ve kullanabilecekleri yöntemleri içeren bir doküman ya da plandır.
3. Posner’a göre; hem öğretmene hem de değerlendirme sürecine karar vermeye olanak sağlayan öğrenme ürünleri dizisidir.
4. Ornstein ve Hunkinks’e göre; kendine özgü temelleri, bilgi alanları, araştırma yaklaşımları, kuramları, ilkeleri ve uzmanları olan bir çalışma alanıdır.
5. Varış’a göre; bir eğitim kurumunun, çocuklar, gençler ve yetişkinler için sağladığı millî eğitimin ve kurumun amaçlarının gerçekleşmesine dönük tüm faaliyetleri kapsar.
6. Ertürk’e göre; belli öğrencileri belli bir zaman süresi içinde yetiştirmeye yönelik düzenli eğitim durumlarının tümü. (Eğitim programı: Yetişek)

***Eğitim programı; öğrencide gözlenmeye karar verilen hedef ve davranışları, onların içerikle bağlantısını, eğitim ve sınav durumlarını kapsar.

EĞİTİM PROGRAMINI ÖĞELERİ

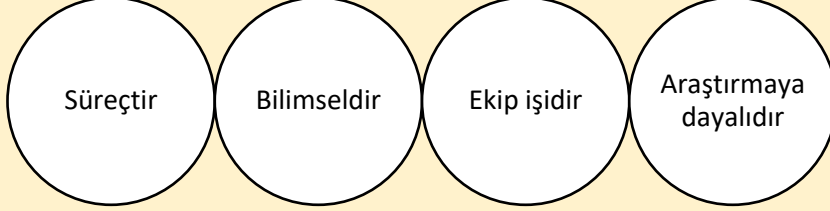

PROGRAM TÜRLERİ

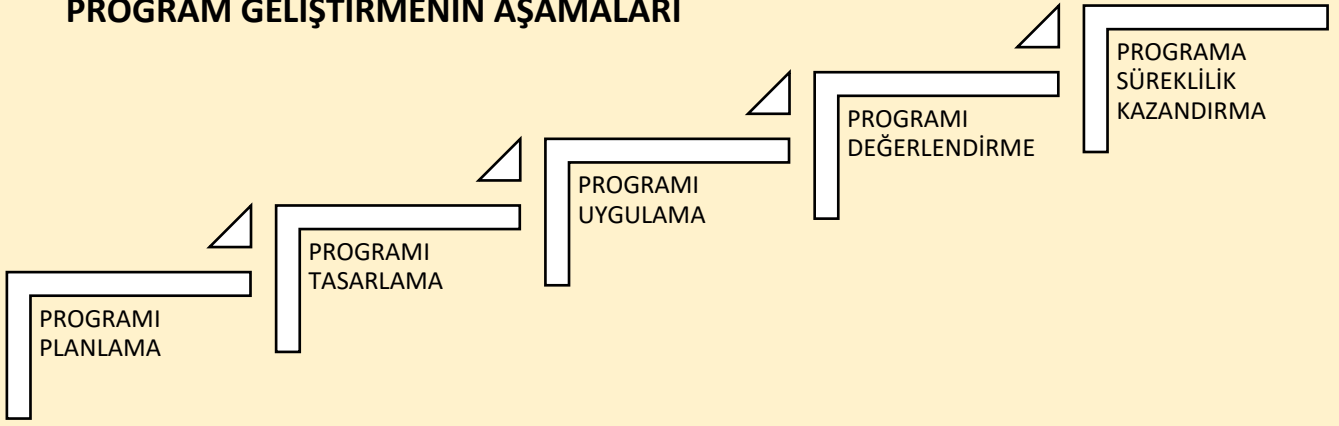
1. RESMÎ PROGRAM: Resmî metinlerde açıkça belirtilen biçimde geliştirilen; hedefleri, konuları ve işleniş sırasını; kullanılacak araç gereçleri ve değerlendirmeyi içeren bir programdır.
2. UYGULAMADAKİ PROGRAM: Uygulanması planlanan eğitim programının uzmanlar tarafından önerildiğini ve programın uygulanması sırasında asıl kararı öğretmenin verdiğini ifade etmektedir. Bu program uygulanan, dolaylı, işevuruk, gerçekleşen ya da öğretilen program olarak da adlandırılmaktadır.
3. TEST EDİLEN PROGRAM: Öğretmen, eğitim kurumları ve / veya devlet tarafından hazırlanan sınavlarda ölçülen öğrenmeleri kapsayan program türüdür.
4. ÖRTÜK PROGRAM: Gizli, saklanan ve informal program olarak da adlandırılan örtük program, resmî/formal program dışında yazılı ve resmî olmayan, farklı hedeflerin kazanılmasını sağlayan bir program türüdür. Resmî programda açıkça belirtilmediği hâlde öğrencilerin bilişsel ve duyuşsal davranışlarını etkileme özelliğine sahiptir.
5. İHMAL EDİLEN PROGRAM: Resmî programda yer almasına karşılık uygulamaya konmayan, göz ardı edilen, üstünkörü geçilen ya da atlanan programdır.
6. EKSTRA PROGRAM: Okulun dışında yapılması planlanmış her türlü deneyim, etkinlik bu programın içinde yer almaktadır. Bu tür etkinliklere spor karşılaşmaları, halk oyunları, sinema, tiyatro, konferanslar, sergiler vb. örnek olarak verilebilir.
7. DESTEKLENEN PROGRAM: Programın desteklenmesi için sağlanan kaynakları (ders kitabı, ders saati, sınıf sayısı, derse ayrılan süre vb.) içeren bir program türüdür.
8. ÖNERİLEN PROGRAM: Bilim insanları ya da meslek kuruluşlarınca hazırlanan program türüdür.
9. KARŞIT PROGRAM: Resmî programın hedeflerinin tam karşıtını savunan kişileri yetiştirmek üzere oluşturulan bir programdır.

PROGRAM GELİŞTİRME SÜRECİ

Eğitim programları dinamiktir, durağan olması mümkün değildir. Bu nedenle program geliştirme: belli bir konuya yönelik eğitimin planlanması, uygulanması, değerlendirilmesi ve daha iyiye götürülmesi olarak ele alınır.

PROGRAM GELİŞTİRMENİN AŞAMALARI

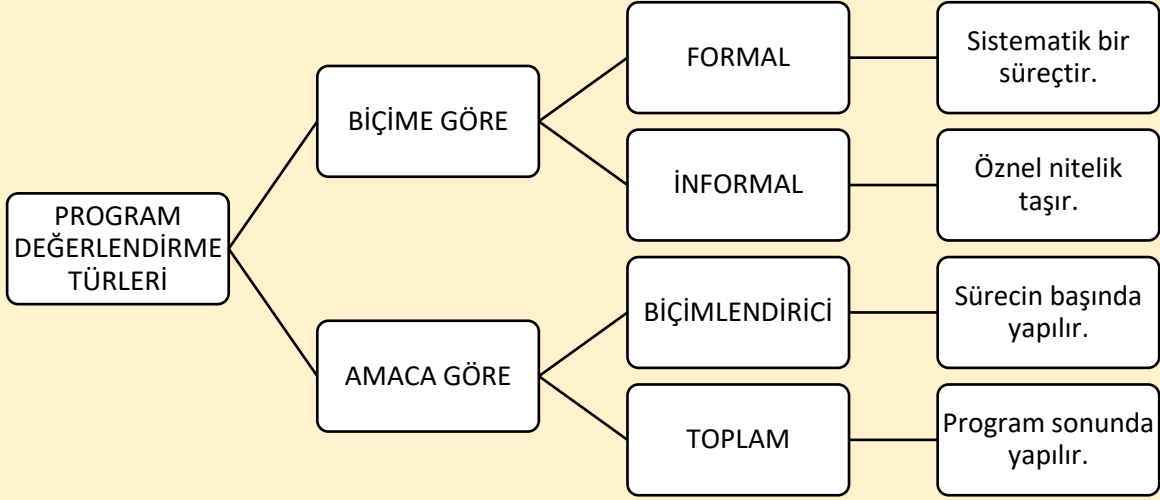
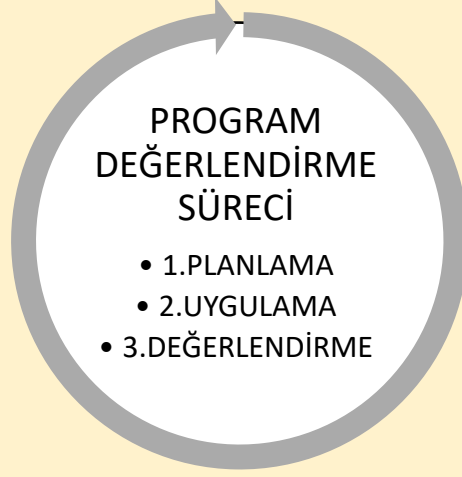

PROGRAM DEĞERLENDİRME AMACI VE İŞLEVİ

Program değerlendirme, programın istenen davranış değişikliğini gerçekleştirmekte başarılı olup olmadığının belirlenmesi olarak tanımlanmaktadır. Değerlendirme, bir program geliştirme faaliyetinin önemli bir aşamasıdır ve sürekli bir yönünü oluşturur. Bu süreçte alınan dönütler programın daha iyi geliştirilmesi için kullanılır.

Bağlam; bir olay veya durumun sosyal, kültürel, coğrafi, ekonomik, siyasal, yasal, tarihsel, psikolojik ve felsefi ilişkiler örüntüsü olarak tanımlanabilir. Eğitim programlarının bağlamı, programın amaç- içerik- eğitim durumları-ölçme ve değerlendirme boyutlarının esas aldığı eğitim felsefesi, psikolojisi, sosyolojisi, öğrenme-öğretme kuramları kapsamında belirlenir.

Sonuç olarak bir programın değerlendirilmesi; durumu belirleme, gözden geçirme, karşılaştırma, gereksinimleri belirleme, amaçlara ulaşıp ulaşılmadığını saptama gibi önemli işlevleri yerine getirmede kullanılabilecek bir araç olarak düşünülebilir.

PROGRAM DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMLARI

HEDEFE DAYALI	YÖNETİME DAYALI	UZMAN ODAKLI	TÜKETİCİ/ YARARLANICI ODAKLI	KATILIMCI ODAKLI
Programın hedeflerinin belirlenmesi ve bu hedefler doğrultusunda gerçekleşen çıktılarının değerlendirilmesini temel almaktadır.	Yöneticilere ya da program liderlerine bilgi sunmaya odaklanan bir nitelik taşır.	Program konusundaki uzman ya da uzmanların karar vermesine odaklıdır.	ürün ve hizmetler hakkında bilgi toplamakla yükümlü birey ya da bağımsız kuruluşlar tarafından geliştirilen ve desteklenen bir yaklaşımdır.	programın değerlendirilmesinde öğrencilerin, öğretmenlerin, yöneticilerin ve / veya ailelerin katılımı programın farklı açılarından ele alınmasına katkı sağlar.